ORODJE ZA ZADRUŽEVANJE

NAVODILA ZA UPORABO

1

Pred vami je »orodje za zadruževanje« (CoopTool_Kit). To je orodje za organizacijsko in poslovno modeliranje za zadruge. Kot osnovo tega za zadruge prilagojenega in nadgrajenega pripomočka za poslovno modeliranje boste prepoznale_i klasični poslovni model kanvas (Business Model Canvas), ki pa smo ga v vseh ključnih elementih prilagodile_i za zadruge kot posebne oblike organizacij, ki se od klasičnih podjetij ne razlikujejo samo v nekaterih točkah, temveč v samem temelju organiziranosti zadružnega podjetja ter osnovnega poslanstva in ciljev zadruge. Devet osnovnih gradnikov kanvasa smo zato primerno prilagodile_i za zadruge ter jih opremile_i s podvprašanji, ki iniciativo nagovarjajo k razmišljanju o ključnih organizacijskih in poslovnih vprašanjih glede nove zadruge, ki jo vzpostavljajo, ali glede novega produkta v obstoječi zadrugi, ki ga razvijajo (lahko tudi zgolj v simulaciji ali poslovnem načrtovanju dejanske zadruge). Dodale_i smo en nov gradnik (dobiček in nedeljivo premoženje). Dodale_i smo tudi nov zadnji korak v modeliranju, ki predlaga, da končno izpolnjeno platno zadružnega poslovnega modela postavimo pokonci in jo na krajšem robu zlepimo v valj. Tako ponazorimo, da je zadruga posebna oblika podjetja, ki izhaja neposredno iz potreb družbenega in naravnega okolja ter neposredno od skupine ljudi s skupnim interesom in potrebami ter se skozi razvoj in prodajo svojih produktov uporabnicam_kom ponovno vrača v to okolje in k ljudem s skupnimi interesi in potrebami. Zadruge izhajajo iz in delujejo za okolje. Gre za krog, ki ga želimo ponazoriti pri zadružnem modeliranju z zapiranjem kanvas modela v valjasto obliko.

2

Set orodja za zadruževanje (CoopTool_Kit) vsebuje:

› 1 X PLATNO

prazno kanvas platno, zavito v rolico. Na platnu je narisana kanvas shema z označenimi polji 10-ih gradnikov kanvas modeliranja in s predvidenimi mesti za lepljenje pomožnih kartončkov.

› 49 POMOŽNIH KARTONČKOV

s podvprašanji in namigi za izpolnjevanje polj kanvas gradnikov. K vsakemu praznemu polju gradnika kanvas pripada določeno število pomožnih kartic s podvprašanji in namigi, ki služijo kot izhodišče za raziskovanje tematike tistega polja. Polja in pripadajoči pomožni kartončki so označeni z enakimi simboli.

› PRAZNI POMOŽNI KARTONČKI

Rezervni kartončki so namenjeni za uporabo po potrebi, če skupina ugotovi, da želi predebatirati dodatno podvprašanje, ki ni predvideno na pomožnih kartončkih, ali če želi zapisati in na kanvas prilepiti dodatne ugotovitve, misli, vprašanja itd.

› NALEPKE

za lepljenje pomožnih kartončkov na označena polja na kanvas platno si nabavite majhne nalepke različnih barv, zato da se lahko skupina dogovori, da bo različne barve nalepk uporabljala npr. za izražanje prioritet odgovorov (katera tematika se zdi bolj pomembna) ali težavnostnih stopenj (kateri kartonček povzema zadeve, ki se zdijo najbolj zahtevne v tej fazi razvoja iniciative). Lahko pa skupina barve nalepk uporablja tudi naključnostno.

› NAVODILA ZA UPORABO ORODJA

PEKARNA MAGDALENSKE MREŽE

Priprava učnega pripomočka:
Center alternativne in avtonomne produkcije (CAAP)
Ilustracije: Ana Bassin
Oblikovanje: Borut Wenzel
Produkcija: Pekarna Magdalenske mreže Maribor
Maribor, avgust 2018

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

Program »Združimo se!« izvaja Pekarna Magdalenske mreže Maribor. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Projekt je namenjen krepitvi aktivnega državljanstva mladih za povečanje zaposljivosti in zaposlenosti mladih.

NAVODILA:

1. **KORAK:** Pred pričetkom modeliranja pripravite mizno površino, na kateri lahko razgrnete platno, ki ga sestavite tako, da zlepite 15 A4 pripravljenih listov na s črkami označenih mestih..

2. **KORAK:** V skupini skupaj naglas preberite navodila za uporabo orodja.

3. **KORAK:** Razgrnite kanvas platno na sredini mize in razporedite pomožne kartončke na kupe, na pripadajoča polja gradnikov (polja in pripadajoči kartončki so označeni z enako ikono). Pripravite nalepke in pisala. Prazne kartončke pustite ob strani za rezervo in jih uporabljajte po potrebi.

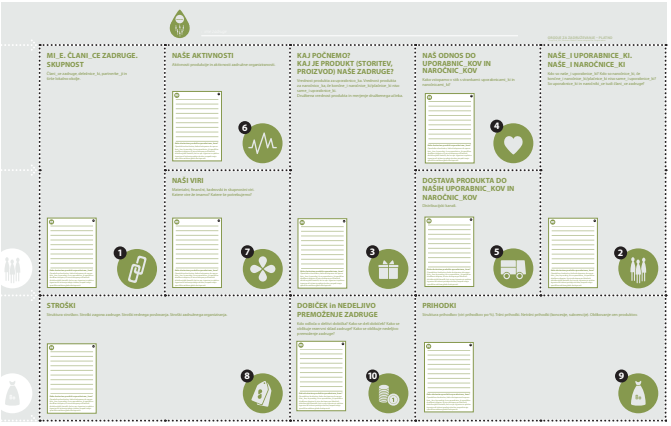

4. **KORAK:** Pričnite z organizacijskim in poslovnim modeliranjem za zadruge. Kanvas platno izpolnjujete tako, da izpolnjujete posamezna polja kanvas gradnikov po vrstnem redu, kot ga določajo številke od 1 do 10 na poljih. Za izpolnjevanje posameznega polja si vzemite dovolj časa, lahko eno uro, lahko več ur. Poslovno modeliranje lahko prilagodite svoji skupini tako, da skupinsko delo razporedite v več dni ali v več tednov s posameznimi delavnicami, ki trajajo nekaj ur, na katerih izpolnite eno ali več polj. Pri intenziteti in dinamiki modeliranja sledite potrebam in zmožnostim skupine.

5. **KORAK:** Izpolnjevanje posameznega polja kanvas gradnikov poteka z uporabo pomožnih kartončkov, in sicer po vrstnem redu, ki ga določajo številke kartončkov. Skupina prebere vprašanja in namige na posameznem pomožnem kartončku, nato pa strukturirano in dovolj obširno predebatira tematiko. Vsi člani_ce skupine naj bodo aktivni_e v debati. Nato skupina povzetke ugotovitev in odgovorov na kratko po alinejah zabeleži na kartonček. Potem kartonček z nalepkami prilepi na prazno polje gradnika kanvas. Nato na enak način uporabi naslednji pomožni kartonček pri posameznem polju, dokler na uporabi vseh kartončkov s podvprašnji ter namigi tega polja. Ne pozabite, po potrebi imate na razpolago še prazne kartončke. Za uporabo pa vam je ostal še en pomožni kartonček tega polja, kartonček za »povzetek«, ki ga uporabite v naslednjem koraku.

6. **KORAK:** Ko končate z vsemi kartončki na enem polju, si vzemite čas za povzetek ugotovitev glede tematike tega polja/gradnika kanvasa. Najprej na preostali kartoneček za »povzetek« zabeležite kratko misel ali geslo, ki najbolje povzema eno ali več od sedmih zadružnih načel (glej dokument: Izjava o zadružni identiteti), ki jih prepoznate v aktivnostih vaše zadruge v tem polju/gradniku. Nato pa na ta kartonček zabeležite še misel ali vprašanje, ki se skupini glede tega polja/gradnika zdi najbolj zahtevno, najtežje, najbolj nevarno ali neprijetno. Nato prilepite na polje/gradnik še ta zadnji kartonček »povzetek«.

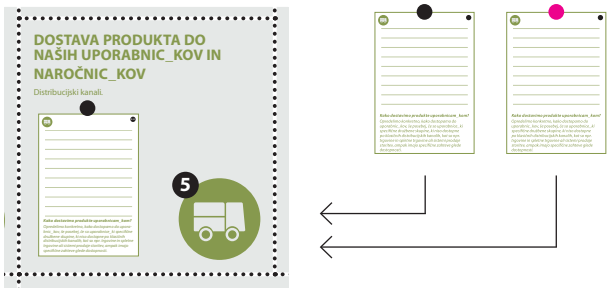

7. **KORAK**: Ponovite enak postopek, kot ga določata koraka 5 in 6 še za vseh preostalih devet gradnikov kanvasa. Pri vsakem si vzemite dovolj časa za razumevanje tematike, za raziskovanje in zbiranje podatkov ter za diskusijo v skupini.

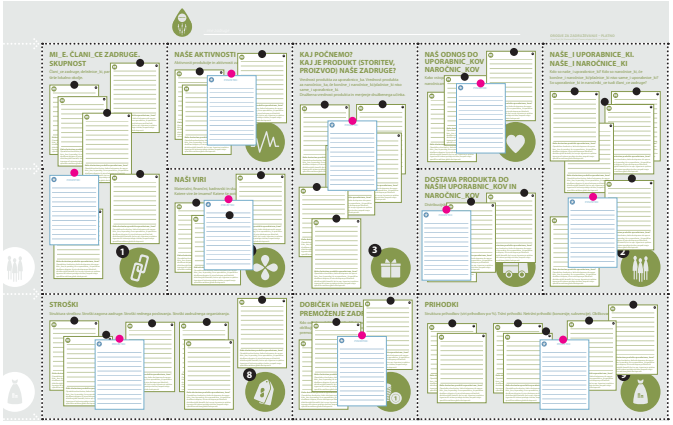

8. **KORAK:** Tako izpolnjeno kanvas platno zdaj postavite pokonci in ga zlepite v valj, tako da bosta gradnika 1 in 2 ter gradnika 8 in 9 postala soseda. Zlepite konca platna tako, da bo valj samostojno stal pokonci. Pri tem pazite, da kartončki, ki ste jih prilepili na posamezna polja, ne odpadejo (po potrebi jih dodatno pričvrstite z lepilnim trakom).

9. **KORAK:** Dogovorite se o imenu zadruge, ki ga napišite na predvideno mesto na vrhu platna/valja. Poslovni model vaše zadruge lahko postavite na polico ali ga obesite s stropa kot lestenec oz. ga prenašate naokoli, lahko ga dodelujete ali spreminjate, pri čemer lahko uporabljate tudi prazne rezervne kartončke za podvprašanja.

Ne pozabite, vaša zadruga ali nov produkt vaše zadruge je živa zadeva, ki je z orodjem za združevanje ne morete dokončno fiksirati, ampak je vedno v procesu spreminjanja.